

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย



### ความเป็นมา

สังคมส่วนใหญ่เกือบทุกสังคมในโลกยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะมีความเชื่อชาติ ภาษา วัฒนธรรม และนับถือศาสนาใด หรือไม่ว่าจะมีความแตกต่างทางสถานะของประเทศที่ยังด้อยพัฒนาทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหรือพัฒนาแล้วก็ตาม ต่างมีความต้องการที่เหมือนกันในเรื่องการรับทราบข่าวสาร ซึ่งมีความจำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยข้อมูลสารสนเทศเพื่อการดำรงชีวิตประจำวันมากขึ้น ๆ ทุกวัน ในสังคมไทยเองก็ไม่ยกเว้นเช่นกัน สิ่งนี้เองที่ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มของกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ที่กำลังแผ่ขยายอิทธิพลครอบคลุมไปทั่วภูมิภาคของโลก โดยมีการกระจายข้อมูลข่าวสารสารสนเทศประเภทต่าง ๆ อย่างมากมาย ผ่านช่องทางของสื่อกลางที่มีอยู่อย่างหลากหลายเพื่อมุ่งตรงไปสู่กลุ่มของประชาชนที่อยู่ในแต่ละสังคมได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งเหตุการณ์ลักษณะเช่นนี้จะส่งผลถึงการเปิดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลและนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นความหมายของโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันอาจหมายถึงกระบวนการพัฒนาการที่ต่อเนื่องของระบบทุนนิยม (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2544) กล่าวคือระบบทุนนิยมนั้น มีพัฒนาการที่ก้าวออกมาในหลายระดับ เช่น ในระดับแรกเริ่มต้นด้วยการเข้ามาหาประโยชน์กับทรัพยากรในประเทศอื่น และอาจเข้าไปมีบทบาทสูงขึ้นต่อกิจการภายในในระดับต่อ ๆ ไป ซึ่งเมื่อนำมาพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าผู้คนจากต่างสถานที่ นานาประเทศจากทุกทวีปนั้น ได้มีการเปิดรับการกระจายตัวของข้อมูลข่าวสารอย่างเต็มระบบมากขึ้นเพื่อความได้เปรียบจากอิทธิพลความต้องการทางด้านทุนนิยมเช่นนี้แล้ว จึงนำผลให้เกิดการเปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม รวมทั้งความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาจนทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารแบบไร้พรมแดน ช่วยข่นย่อระยะเวลา ระยะทาง และพื้นที่ให้เกิดการเชื่อมโยงถึงกันหมด ซึ่งเป็นดังที่ Marshal McLuhan ได้กล่าวไว้ว่า "การสื่อสาร" สามารถที่จะเอาชนะความแปลกแยกที่ถูกสร้างขึ้นมาโดยความมีเหตุผลที่เป็นนามธรรมของวัฒนธรรมหนังสือ ซึ่งกำลังถูกแทนที่โดยความรู้สึกเชื่อมโยงใหม่ ๆ อันหนึ่งและการทำให้เกิดการประสานกันของร่างกายและ

จิตใจ, ความรู้สึกต่าง ๆ และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน จนสามารถเชื่อมโยงโลกทั้งใบให้เปรียบเสมือนการเป็นหมู่บ้านโลก (Global village) ซึ่งประกอบไปด้วยชุมชนโลก (Global community) ที่ส่งความสำนึกและประสบการณ์ใหม่เป็นสากลอันหนึ่ง โดยผ่านการแพร่กระจายของสื่อที่เป็นระบบโลก (Global media system) อันเชื่อมโยงเข้าหากัน (อุทัย คันธเสวี, 2537)

สังคมไทยในปัจจุบันนั้น เป็นสังคมที่มีการพยายามพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็นสังคมที่ทันต่อข้อมูลข่าวสาร โดยเป็นสิ่งที่จำเป็นเพราะปริมาณข้อมูลเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลาตามอิทธิพลที่ได้รับจากเทคโนโลยีการสื่อสารสนเทศสมัยใหม่ที่มากับกระแสโลกาภิวัตน์อย่างรวดเร็ว โดยเห็นได้จากผลักดันให้ประชาชนมีความสนใจและมีการบริโภคข่าวสารในอัตราสูงขึ้น อีกทั้งในปัจจุบันยังให้สื่อสารมวลชนมีเสรีภาพที่ค่อนข้างจะเต็มเปี่ยม เมื่อเทียบกับอีกหลาย ๆ ประเทศในภูมิภาคเดียวกับประเทศไทย แต่สังคมเปิดของไทยจะยังสมบูรณ์เต็มที่ไม่ได้ หากกลไกของรัฐ ยังไม่สามารถจะจัดอุปสรรคที่ยังมีเหลืออยู่ให้หมดสิ้นไป เพื่อให้มีการเผยแพร่ข้อมูลทั่วไปของราชการแก่สาธารณชน ได้อย่างเปิดเผยและเสรีเต็มที่กว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้

ความต้องการในข่าวสารข้อมูลของสังคมไทย มีรากเหง้ามาเป็นเวลาช้านาน ซึ่งเบื้องหลังความตื่นตัวต่อความต้องการตอบสนองที่นำไปสู่การรับและแพร่กระจายของข่าวสารข้อมูลอย่างฉับพลันและกว้างไกล ไม่ว่าจะเป็นในรูปของเสียง รูป ข้อความ และภาพเคลื่อนที่ ดังเช่นในขณะนี้ คงเป็นไปได้ หากมิใช่เพราะวิวัฒนาการของเทคโนโลยีกลุ่มหนึ่งที่เรียกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology หรือ IT) ซึ่งสารสนเทศ (Information) ในที่นี้จะมีความหมายครอบคลุมตั้งแต่ข่าวสาร (News) ข้อมูล (Data) สารสนเทศซึ่งเป็นข่าวสารข้อมูลที่มีการวิเคราะห์ ประมวล หรือแปรรูปแล้ว ไปจนถึงวิชาความรู้ (Knowledge) ซึ่งคือข้อเท็จจริงที่มีการค้นคว้าได้หลักฐานหรือเหตุผลชัดเจน และจัดเข้าเป็นระเบียบแล้ว

หากกล่าวถึงเทคโนโลยีสารสนเทศแล้วสิ่งที่หัวใจสำคัญในยุคปัจจุบันก็คือ อินเทอร์เน็ต (Internet) ซึ่งอาจจะเป็นคำที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในฐานะของความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการเชื่อมต่อเครือข่ายสากล อีกทั้งยังมีความก้าวหน้าของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาขยายตัวได้อย่างกว้างขวาง จึงทำให้อินเทอร์เน็ตเป็นอุบัติการณ์ครั้งสำคัญของสังคมโลก (ไพรัช รัชพงษ์, 2540) ซึ่งมีการติดต่อสื่อสารกันในระบบเครือข่าย ในลักษณะเป็นโลกแห่งไร้พรมแดน อันจะสามารถเชื่อมต่อเครือข่ายได้อย่างอิสระ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ตลอดเวลา ซึ่งมีทั้งภาพ ตัวอักษร เสียง ภาพเคลื่อนไหว อีกทั้งบทบาทอินเทอร์เน็ตยังสามารถเป็นได้หลายหน้าที่

ตามจุดประสงค์ที่ต่างกันออกไป เช่น บทบาทของอินเทอร์เน็ตต่อเทคโนโลยีการศึกษาที่สารสนเทศมีความยืดหยุ่นทั้งเวลาและสถานที่ (ไพโรจน์ เบาลใจ, 2543) อินเทอร์เน็ตเพื่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเพิ่มช่องทางของจำนวนลูกค้าและธุรกิจต่าง ๆ ให้มีความต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น (พิชัย สิริรัตนพลกุล, 2545) หรือบทบาทการสื่อสาร ที่เหนือกว่าวิทยุ-โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ที่มีการเสนอข่าวสาร การโฆษณาชวนเชื่อต่าง ๆ และยังมีอีกหลายบทบาทที่อินเทอร์เน็ตสามารถพัฒนาประสิทธิภาพให้เกิดการครอบคลุมต่อความต้องการใหม่ ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ในโลกยุคข้อมูลข่าวสาร ทุกคนคงปฏิเสธไม่ได้ว่าอินเทอร์เน็ต ได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการดำเนินชีวิต การประกอบธุรกิจ การเรียนรู้ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้วยเหตุแห่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ยังดำเนินต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งเช่นนี้เอง จึงจำเป็นที่เราต้องหันมาให้ความสนใจ สู่การสร้างรากฐานทางความรู้ที่มั่นคง และหาทางใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ให้เกิดผลสูงสุดแก่ประเทศชาติ และสังคมที่จะดำรงอยู่ต่อไป เพื่อที่เราจะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่นได้ ทั้งด้านมาตรฐานชีวิตความเป็นอยู่ ด้านเศรษฐกิจ และขณะเดียวกันก็สามารถคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยให้สามารถแสดงออกสู่ชุมชนบนโลกนี้ได้รับรู้ถึงความเป็นอารยชน และวัฒนธรรมประเพณีของสังคมไทย (ชฎามาศ ฐวะเศรษฐกุล, 2540)

ในแง่มุมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่วัฒนธรรม อินเทอร์เน็ตมีคุณลักษณะหลายประการ ที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการนำมาใช้เป็นสื่อ หรือเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเผยแพร่วัฒนธรรม โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อในรูปแบบอื่น ที่มีการใช้กันมาแต่ดั้งเดิม เช่น การบอกเล่า การเขียน หรือการพิมพ์ โดยคุณลักษณะดังกล่าวได้แก่ ความสามารถในการเผยแพร่ และกระจายข้อมูลไปสู่ผู้รับได้ทั่วโลก (Borderless) โดยปราศจากซึ่งขีดจำกัดทางภูมิศาสตร์และเวลา, ความสามารถในการสร้างระบบปฏิสัมพันธ์ (Interactive) หรือการโต้ตอบระหว่างผู้ให้และผู้รับข้อมูล หรืออีกนัยหนึ่งคือ การสื่อสารสองทาง, ความสามารถที่จะได้เฉพาะข้อมูลที่ต้องการ ในเวลาที่ต้องการ (On-Demand), และประการสุดท้ายที่สำคัญคือความคงทนถาวร สะดวกในการค้นคว้า เหมาะกับข้อมูลทางวัฒนธรรม ที่เสี่ยงต่อการสูญหาย

ด้วยปัจจัยดังกล่าว ทำให้อินเทอร์เน็ตสามารถที่จะเข้ามามีบทบาท ในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี และได้กลายเป็นเครื่องมืออีกชนิดหนึ่งที่ทรงอิทธิพลสูงสุดต่อ

การดำรงชีวิตของคนในปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มบุคคลผู้มีศักยภาพทางความรู้ และความสามารถ อันหันต่อยุคสมัย

จากการที่วิวัฒนาการของโลกเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นเป็นการสื่อสารที่ช่วยขับเคลื่อนให้อินเทอร์เน็ตสามารถเพิ่มบทบาทของตัวเองให้สำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ยิ่ง ๆ ขึ้นไป แต่ด้วยเหตุนี้เองก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สมดุลทางสังคมได้ และทำให้เกิดผลกระทบการเปลี่ยนวิถีชีวิตและสังคมของมนุษย์ขึ้น นอกจากนี้อินเทอร์เน็ตยังเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญในการนำพาประเทศเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจใหม่ (New Economy) หรือระบบเศรษฐกิจ/สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge-based Economy/Society) อินเทอร์เน็ตอาจเป็นปัจจัยเร่งประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการขยายตัวของช่องว่างทางเศรษฐกิจและช่องว่างทางสังคมได้ ระหว่างผู้มีรายได้สูงและรายได้ต่ำ โดยเป็นผลมาจากความเหลื่อมล้ำในความสามารถและโอกาสของการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นผลให้เกิดช่องว่างระหว่าง "ผู้มีข่าวสาร" และ "ผู้ไร้ข่าวสาร"(Information haves and have nots) โดยที่ปรากฏการณ์ดังกล่าวรู้จักกันภายใต้คำศัพท์ว่า "ช่องว่างทางดิจิทัล" หรือ "Digital Divide" หรือความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ ปัจจุบันคำว่า Digital Divide หมายถึง ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ใน 2 ระดับ คือ (ทวีศักดิ์ กออนันตกูล และคณะ, 2546 : 1)

1. ความเหลื่อมล้ำระหว่างประชากรกลุ่มต่าง ๆ ภายในประเทศ ที่มีโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้แตกต่างกัน ความเหลื่อมล้ำระหว่างประชากรในเมืองใหญ่กับประชากรในชนบท ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีเพศ อายุ ต่างกัน ระหว่างผู้ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ระหว่างผู้ที่มีเชื้อชาติและวัฒนธรรมที่ต่างกัน รวมถึงโอกาสในการเข้าถึงสารสนเทศและความรู้ของผู้พิการ ที่อาจน้อยกว่าบุคคลทั่วไปอีกด้วย

2. ความเหลื่อมล้ำระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับและรูปแบบที่ต่างกัน คือระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วและมีความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมค่อนข้างมากกับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งมักจะครอบคลุมถึงประเทศยากจน

อีกสิ่งหนึ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ อินเทอร์เน็ตทำให้เกิดกิจกรรมมากมาย เป็นแหล่งชุมนุมทางความคิดของสังคมผู้ใช้อินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งบันเทิง เป็นสถานที่พบปะกันบนโลกออนไลน์ ซึ่งมีผู้คนมากมายได้ใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ต และอีกหลายคนก็เจอปัญหาที่ทำให้เกิดอันตราย

หรือภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต ถึงจะเป็นอีกบทบาทหนึ่งที่ก่อให้เกิดภาพลักษณ์ทางด้านลบที่  
ชี้ให้เห็นถึงผลกระทบ และผลเสียอีกมากมายที่จะเกิดแก่สังคม

ทุก ๆ ประเทศทั่วโลกให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีด้านอินเทอร์เน็ตมาก ในประเทศไทย  
ก็เช่นเดียวกัน ซึ่งดูได้จากสถิติจำนวนการใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทยได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว  
และกำลังเพิ่มอีกทุกปี (ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 1 แสดงสถิติจำนวนประชากรผู้ใช้  
อินเทอร์เน็ตในไทย และตารางที่ 2 แสดงสถิติจำนวนประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของนานาชาติ)

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรในประเทศไทยที่ใช้อินเทอร์เน็ต พ.ศ.2546

ปี	2534	2535	2536	2537	2538	2539	2540
จำนวน ผู้ใช้	30	200	8,000	23,000	45,000	70,000	220,000

ปี	2541	2542	2543	2544	2545	2546
จำนวน ผู้ใช้	670,000	1,500,000	2,300,000	3,500,000	4,800,000	6,000,000

ที่มา : National Information Technology Committee Secretariat (NITC)

ตารางที่ 2 จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละประเทศ (กันยายน พ.ศ.2544)

ประเทศ	จำนวนประชากร (ล้านคน)	จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต	
		จำนวนทั่วไป / จำนวน ผู้ใช้ตามบ้าน (ล้านคน)	จำนวนผู้ใช้ต่อ ประชากร 100 คน (ใช้จำนวนทั่วไป)
ทั่วโลก ปี 2002	6,068.67	513.41	8.46
ทั่วโลก ปี 2003	+ 6,068.67	709.1	10.7
ไทย	62.3	6.0 / 1.2	9.63
สหรัฐอเมริกา	280.5	182.13 / 126.96	64.93
สหราชอาณาจักร	59.8	34.3 / 21.81	57.35
ฮ่องกง	7.3	4.57 / 2.34	62.60
ออสเตรเลีย	19.5	12.82 / 8.55	65.74
ไต้หวัน	22.5	11.6 / 5.0	51.55
สิงคโปร์	4.452	2.31 / 0.956	51.89
เกาหลีใต้	48.3	25.6 / -	53.00
ญี่ปุ่น	127	56 / 28.33	44.09
มาเลเซีย	22.6	5.7 / -	25.22
ฟิลิปปินส์	84.5	4.5 / -	5.33
จีน	1300.0	78 / 45.8	6.00
อินโดนีเซีย	231	4.4 / -	1.90
ลาว	5.77	10,000 / -	0.17
กัมพูชา	12.8	10,000 / -	0.08

ที่มา : สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการเทคโนโลยีแห่งชาติ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

## ความสำคัญของปัญหาวิจัย

ในขณะที่เดียวกัน การที่อินเทอร์เน็ตมีความเป็นเสรีมาก เนื่องจากขาดองค์กรที่คอยควบคุม และมีผู้ผลิตสื่ออินเทอร์เน็ตจำนวนมาก จึงเป็นเรื่องง่ายที่จะเกิดเหตุการณ์ซึ่งมีบุคคลใดสักคนทำการสร้างเว็บไซต์นานาชาติที่ไม่เหมาะสมขึ้น หรือเข้าไปแสดงความคิดเห็นเป็นข้อความกระตุกในเชิงเสียดหาบนกระดานข่าวจากแหล่งต่าง ๆ ของอินเทอร์เน็ต ถึงแม้เจ้าของเว็บไซต์จะระมัดระวังคอยตรวจตราป้องกัน แต่ก็เป็นเรื่องยากที่จะตรวจสอบกลั่นกรองได้ทั้งหมด ดังนั้นการสื่อสารผ่านทางข้อความต่าง ๆ ที่แสดงออกมาจึงอาจจะมีส่วนที่สร้างผลกระทบแก่บุคคลผู้เสียดหาได้ในวงกว้าง อีกทั้งการใช้อินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อชนิดที่มีขอบเขตที่กว้างขวาง รวดเร็ว และไร้พรมแดนทำให้ไม่มีเวลา และระยะทางเป็นสิ่งจำกัดอีกด้วย ซึ่งเมื่อเรื่องราวถูกนำเสนอออกไปผลกระทบจึงครอบคลุมไปทั่วโลก อย่างประเทศไทยในปัจจุบันจำนวนเว็บไซต์ที่เผยแพร่เนื้อหาหรือภาพที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อศีลธรรม จริยธรรมของสังคมไทย มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น เว็บไซต์ที่ภาพลามกอนาจาร เว็บไซต์ที่สอนวิธีการก่อการร้าย สร้างวัดพระเปิดชนิดต่างๆ มีแม้กระทั่งเว็บที่มีการหลอกลวงในการซื้อขายบริการ การล่อลวงทางเพศ จนถึงมีคดีฆาตกรรมทางเพศ เกิดเหตุการณ์ที่นำไปสู่พฤติกรรมเช่นนี้อาจมีมาจากสาเหตุหนึ่งที่คุณสมบัติของการสื่อสารบนอินเทอร์เน็ตนั้น ไม่จำเป็นต้องแสดงตัว ไม่ได้เห็นหน้า ไม่มีลักษณะบุคคลที่ชัดเจน กล่าวคือ ไม่รู้เพศ ไม่รู้วัย หรือแม้กระทั่ง ชื่อ ที่อยู่รวมถึงจุดประสงค์ของการสื่อสารที่แท้จริง เรียกได้ว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับโดยตรงเสมือนเป็นตัวแทนที่สมมุติขึ้นมาเท่านั้น เช่นนี้แล้ว จึงทำให้เกิดความกล้าไม่เกรงกลัวถึงการกระทำใดที่ได้ทำลงไป โดยรวมถึงความผิดที่แสดงออกไปด้วย สิ่งเหล่านี้เองทำให้เกิดการสร้างบทบาทใหม่ขึ้นมาอีกบทบาทหนึ่งให้กับอินเทอร์เน็ต คือ เป็นภัยอันตราย ที่สร้างที่มาของปัญหาให้แก่สังคม

การที่อินเทอร์เน็ตเข้ามาแทรกอยู่ในสังคมยุคใหม่จนกลายเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิตประจำวันไปเสียแล้ว ถ้าตัดโอกาสตรงจุดนี้โดยการปิดกั้นตัวเองออกจากอินเทอร์เน็ตนั้น ก็จะทำให้เป็นการตัดโอกาสทางการศึกษา เศรษฐกิจและเข้าสังคมออกไปด้วย ดังนั้นการเรียนรู้และหาวิธีใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตให้มากที่สุด และถูกวิธีโดยไม่ไปรบกวนสิทธิประโยชน์ของผู้อื่น และรู้จักป้องกันภัยที่อาจจะเกิดขึ้นกับตน จึงเป็นวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตที่เหมาะสมที่สุด

สำหรับการเกิดภัยบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตนั้น ถ้าย้อนกลับไปเมื่อกว่า 40 ปีที่แล้ว เมื่ออินเทอร์เน็ตเพิ่งถือกำเนิดขึ้นมา คงไม่มีใครคาดคิดว่าอินเทอร์เน็ตจะเติบโต และขยายตัวได้อย่าง

รวดเร็วจนเรียกได้ว่ากลายเป็นสังคมอีกสังคมหนึ่ง ที่มีประชากรล้นหลามใกล้เคียงกับสังคมบนโลกที่แท้จริง และคงไม่มีใครคาดคิดอีกเช่นกันว่า สังคมบนอินเทอร์เน็ตจะมือนุภาพ ความยุ่งเหยิง และเป็นภัยอันตรายได้ถึงเพียงนี้ แต่ก็เช่นเดียวกันทุก ๆ ประโยชน์ของเทคโนโลยีที่มีให้กับมนุษย์ มักจะมีโทษแฝงอยู่ด้วยเสมอมากบ้างน้อยบ้างตามแต่คุณลักษณะของเทคโนโลยีนั้น ๆ เทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตก็หนีไม่พ้นกฎเกณฑ์ดังกล่าวเช่นกัน เมื่อมีประโยชน์ก็ย่อมมีโทษแฝงอยู่เสมอ

ทุกวันนี้ ข่าวเรื่องภัยต่าง ๆ ที่มาจากอินเทอร์เน็ต อาทิ การล่อลวง การหลอกลวง การหมิ่นประมาทบนอินเทอร์เน็ต เผยแพร่เนื้อหาหรือภาพที่ไม่เหมาะสมหรือขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม ซึ่งขณะนี้มีอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ภัยอันตรายจากเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่ได้กล่าวไป ที่เริ่มเป็นที่คุ้นเคยกันมากยิ่งขึ้น รวมถึงพฤติกรรมการลอกเลียนแบบการกระทำที่ไม่สมควรก็มีอยู่อย่างต่อเนื่องไร้ขีดจำกัด อีกทั้งยังง่ายดาย และรวดเร็วอย่างมาก แต่หากจะพิจารณาไปแล้ว คงไม่ใช่เรื่องแปลกนัก เพราะประชากรบนสังคมอินเทอร์เน็ตกับสังคมบนโลกปกติก็คือประชากรกลุ่มเดียวกัน ดังนั้น พฤติกรรมที่ปรากฏบนสังคมทั้งสองย่อมไม่ต่างกันมากนัก กล่าวคือ มีทั้งด้านดีและไม่ดี

ดังนั้นรูปแบบและวิธีการเผยแพร่ที่เป็นภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตดังกล่าวนี้ ต้องพึงระวัง โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงที่อยู่ในหมู่ของวัยรุ่น พร้อมทั้งควรป้องกันโดยการสอนถึงวิธีในการใช้งานที่ถูกต้องเหมาะสมให้ และไม่ให้ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเรียนรู้พฤติกรรมที่เป็นต้นเหตุของภัยอินเทอร์เน็ต เพื่อความปลอดภัยในสวัสดิภาพ ความมั่นคงของสังคมส่วนรวม และเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศให้ยังคงอยู่ หลีกเลี่ยงการรับค่านิยมที่ไม่ดีงามที่ออกมาจากสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาได้หากไม่ใส่ใจ และต้องเพียงแค่อบสนองกระแสนิยม ดังนั้น การศึกษาครั้งนี้จึงมีขึ้นเพื่อให้ทราบถึง โอกาสในการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร ว่าในปัจจุบันอะไรเป็นสาเหตุ หรือสิ่งใดที่เป็นตัวการทำให้เกิดปัญหาเหล่านี้ ที่สำคัญจะช่วยให้เข้าใจถึงปัจจัยที่เป็นต้นเหตุแห่งปัญหานี้ แล้วนำมาทำการปรับปรุง เพื่อการป้องกัน และแก้ไขให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นให้ตรงจุด มีความสามารถที่เหมาะสมแก่การใช้งานยิ่งขึ้น พร้อมเพิ่มศักยภาพให้แก่ความปลอดภัย และแนวทางของมาตรการป้องกันที่มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้น



## วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการเกิดภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะ ความหมาย รูปแบบ ประเภท วิธีการ สาเหตุ ความสัมพันธ์ ระหว่างการใช้อินเทอร์เน็ตที่นำไปสู่ภัย ข้อจำกัดในการแก้ปัญหา และผลกระทบอันเกิดกับภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต
3. เพื่อศึกษาถึงปัญหาภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต และร่วมมือกันกำหนดแนวทางในการป้องกัน เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของการของวัยรุ่นให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

## ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรูปแบบการวิจัยจะเป็นไปในลักษณะของการศึกษาจุดประสงค์และวิธีการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น ซึ่งอาจจะนำไปสู่ภัยอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ การใช้อินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้งของกลุ่มวัยรุ่นนั้น อาจมีพฤติกรรมบางประการที่สามารถสร้างโอกาสความเสี่ยง อันจะนำไปสู่การเกิดภัยในหลากหลายประเภทจากการใช้อินเทอร์เน็ตได้ ซึ่งมีกลุ่มของภัยอินเทอร์เน็ตมีอยู่ด้วยกัน 7 ประเภท (ตามการระบุของคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหากลุ่มภัยจากเทคโนโลยีสารสนเทศ) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของตัวอย่างการวิจัย คือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นซึ่งมีความสามารถในการใช้อินเทอร์เน็ต และเข้ารับบริการอินเทอร์เน็ตตามสถานศึกษา หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่มีการให้บริการอินเทอร์เน็ตในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการศึกษาวัยรุ่นเป็นจำนวน 300 คน

## วิธีการในการศึกษาวิจัย

เพื่อให้การศึกษาวิจัยในเรื่องการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครครอบคลุม และสามารถตอบคำถามได้ทุกประเด็นคำถาม ผู้วิจัยได้อาศัยวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาจากการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา

2. ศึกษาโดยอาศัยการออกแบบสอบถามให้กลุ่มวัยรุ่นที่เป็นนักเรียนและนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยที่มีอายุตั้งแต่ 17 ปีขึ้นไป ถึง 22 ปี (เนื่องจากเป็นวัยแห่งการศึกษาเรียนรู้ และเป็นช่วงที่มีความสัมพันธ์กับการใช้อินเทอร์เน็ตที่ชัดเจนที่สุดตามการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ปี พ.ศ. 2547) ตามสถานที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต กล่าวคือ ณ บริเวณศูนย์ให้บริการคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้ยังรวมถึงร้านค้าที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต (Internet Café) ดังนั้นจึงสามารถจำแนกออกเป็นสามส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งระดับอุดมศึกษา ส่วนที่สองระดับมัธยมศึกษา ส่วนที่สามร้านค้าที่ให้บริการอินเทอร์เน็ต โดยเงื่อนไขว่าผู้ที่ได้รับเลือกเป็นตัวอย่างทุกคนต้องมีความสามารถพื้นฐานต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ต มาเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงสาเหตุที่นำไปสู่การเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงลักษณะ ความหมาย รูปแบบ ประเภท วิธีการ สาเหตุ ข้อจำกัดในการแก้ปัญหา และผลกระทบอันเกิดกับภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
3. ทราบถึงแนวคิด หรือทัศนคติของวัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต
4. ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่นำไปสู่ปัญหาภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ต เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาร่วมพัฒนาที่จะกำหนดแนวทางในการป้องกัน และปรับปรุงแก้ไขให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต ของวัยรุ่นสามารถที่เหมาะสมยิ่งขึ้น
5. สามารถสร้างความเข้าใจให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับภัยจากการใช้อินเทอร์เน็ตของวัยรุ่น ในการเข้ามาดูแลและตระหนักถึงปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อหาวิธีการป้องกันรัดกุมและส่งเสริมวิธีการควบคุมความปลอดภัยให้มีมาตรฐานมากพอที่จะสามารถดูแลประชากรผู้ใช้อินเทอร์เน็ตได้อีกทั้งยังเพิ่มประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นเพื่อสามารถตามสังคมที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในปัจจุบันได้เท่าทัน

เมื่อได้ทราบถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัยของการเกิดภัยอินเทอร์เน็ตต่อวัยรุ่นในบทที่ 1 เรียบร้อยแล้ว เนื้อหาในส่วนต่อไปจะกล่าวถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแนวคิด และงานวิจัย ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นถึงการเชื่อมโยงต่อแนวคิดทางการวิจัยที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจะนำเสนอต่อไปในส่วนของบทที่ 2